

Anvisning om centra vid KTH

- Rektors beslut nr 33/03, dnr 930-2003-0091, doss 10
- Rektors beslut nr 1082/2004 "Dekaner och prodekaner för KTH:s nio skolor samt uppdrag till dessa avseende organisation av skolorna", dnr 930-2004-2896, doss 13
- Rektors beslut nr 1251/2004 "Styrelserna vid de nio skolorna - sammansättning", dnr 930-2004-2896, doss 13
- Rektors beslut nr UF/2009/0564, dnr VF-2009-0072, Doss 17

Innehåll:

1. Centras roll på KTH
 - 1.1 Introduktion
 - 1.2 Olika typer av centra
 - 1.3 Avgränsning av definitionen av ett KTH centrum
 - 1.4 Kriterier för inrättande av ett KTH centrum
2. Regler för centra
 - 2.1 Allmänna förutsättningar
 - 2.2 Beslut om bildande
 - 2.3 Styrelse, föreståndare och hemvist
 - 2.4 Särskilda villkor för verksamhet i centra
 - 2.5 Centras externa kommunikation
 - 2.6 Tvister
 - 2.7 Upplösning

1. Centras roll på KTH

1.1 Introduktion

Begreppet "Centrum" används för flera olika samverkansformer såväl inom KTH som mellan KTH, andra akademiska partners, näringslivet och externa finansiärer. Ett centrum är en neutral samverkansplattform där olika parter enas om en gemensam verksamhetsplan och kan bidra med resurser (både kontanta medel och naturabidrag) för genomförandet. Centra kan bedriva sin verksamhet virtuellt och/eller fysiskt.

- Centra vid KTH utgör egna organisatoriska enheter med egen styrelse och föreståndare. Styrelse och föreståndare utses av rektor och rapporterar till rektor, parterna och finansiärerna vad avser verksamhetens innehåll.
- Varje centrum är kopplat till en av KTHs skolor, som fungerar som värdskola. Skolan skall ge centret administrativ service och svara för att KTHs åtaganden gentemot centret och externa parter genomförs vad avser administrativ hantering. I dessa frågor rapporterar föreståndaren till skolchefen.
- Ekonomin för centra redovisas separat från skolornas övriga verksamhet. Centras externa parter garanteras full insyn för att säkerställa att resurser används för avtalade ändamål samt i enlighet med lag.

- Ett Centrum är vanligen på förhand avgränsat i tiden men kan också vara av mer permanent natur.

Centrumformen används för att erhålla en självständig, administrativt hanterbar och reglerad struktur inom lärosätets ramverk, som samtidigt ger utrymme för styrning och uppföljning av centrats verksamhet via dess styrelse.

En aktuell lista på formella centra vid KTH skall upprätthållas av KTH Avdelningen för Forskningsfinansiering och finnas tillgänglig på

www.kth.se

1.2 Olika typer av centra

Följande typer av centra förekommer vid KTH:

Resurscentra

Denna centrumtyp har till uppgift att driva större gemensamma forskningsinfrastrukturer, normalt med användare spridda såväl inom som utanför KTH. De är av mer eller mindre permanent natur och skall fungera som plattformar för långsiktig samverkan kring forskningsinfrastrukturer på såväl nationell som internationell nivå.

Excellenscentra

Denna centrumtyp är huvudsakligen motiverad av extern finansiering kopplad till genomförandet av ett specificerat forskningsprogram i samverkan med näringslivet och andra externa parter. Det gäller oftast stora, långsiktiga forskningsprogram anpassade för att verka över flera finansieringsperioder, industrideltagande med roll både som mottagare och finansiär, samt betydande krav på medfinansiering från KTH.

Normalt skall dessa centra ha extern finansiering >5 Mkr / år under minst 5 år. KTHs medfinansiering uppgår normalt till 1 Mkr/år fritt förfogbara medel från rektor under avtalsperioden och därutöver naturabidrag i varierande utsträckning beroende på finansiärernas krav.

KTH är koordinator och har det övergripande ansvaret för den administrativa hanteringen av dessa centra.

KTH kan även medverka i centrumtyp där ett annat universitet är huvudman och har det administrativa ansvaret. Om KTHs engagemang/medfinansiering är betydande (>30% av centrats totala verksamhet och/eller > 1 Mkr / år) behandlas dessa på samma sätt som ett centrum med hemvist på KTH.

Excellenscentra kan också vara mindre forskningsprogram som genomförs i samverkan med andra lärosäten och där centrumformen behövs för att erhålla en reglerad struktur. Normalt erhåller denna typ finansiellt stöd från rektor med högst 0,5 Mkr / år i högst 3 år.

Forskningscentra

Denna centrumtyp syftar till att etablera en samverkansplattform för att ge förutsättningar att attrahera extern finansiering samtidigt som centrumformen behövs för att erhålla en reglerad struktur för styrning.

Dessa centra har normalt "start-up" karaktär med en väldefinierad tänkt extern intressentgrupp och en tydlig ambitionsnivå avseende extern finansiering. Verksamheten har oftast liten ekonomisk omfattning och tidshorizonten är kort. I en del fall övergår dessa till Excellenscentra, i andra fall avvecklas de efter en treårsperiod.

Normalt erhåller dessa centra finansiellt stöd från rektor med högst 0,5 Mkr / år i högst 3 år.

Nätverkscentra

Denna centrumtyp karaktäriseras av att nätverksfunktionen är huvuduppgiften och projektfinansiering väsentligen sker utanför centrumorganisationen. Den ekonomiska omslutningen inom centret är normalt liten.

Normalt erhåller dessa centra inget eller obetydligt stöd från rektor.

1.3 Avgränsning av definitionen av ett KTH centrum

Användningen av beteckningen "centrum" på KTH bör allmänt avgränsas till att gälla för de sammanhang som definieras ovan. Dock förekommer beteckningen centrum ibland i sammanhang där ingen formell koppling till KTHs organisation finns t.ex. vid samarbeten med utländska universitet av typen "Joint Research Centers" som styrs av särskilda samarbetsavtal.

Ett KTH centrum skall inte förväxlas med forskningsprojekt som bedrivs inom konsortier med externa parter, t.ex. de flesta EU-finansierade projekt. Likheterna kan dock vara betydande i de konsortialavtal som reglerar respektive verksamhet, liksom när det gäller KTHs roll som koordinator/administrativ värd. För centra är dock kraven betydligt större på långsiktighet, strategisk relevans för KTH och möjlighet för parterna att löpande styra verksamheten.

1.4 Kriterier för inrättande av ett centrum

För att ett centrum skall formellt inrättas vid KTH skall centret uppvisa följande kvalitativa kriterier. Centret skall:

- verka för en långsiktig kraftsamling och bred, tvärdisciplinär kunskapsuppbyggnad inom sitt område
- normalt kunna omfattas av den kvalitativa beskrivningen av olika centrumtyper som framgår av avsnitt 1.2 ovan.

2. Regler för centra

2.1 Allmänna förutsättningar

För att formellt betraktas som ett centrum vid KTH skall det finnas

- ett formellt beslut av KTHs rektor om inrättande av centret
- en av KTHs rektor utsedd styrelse och föreståndare
- en formell identitet genom dels ett namn som registreras inom KTH samt en unik bokföringsidentifikation (eget kontoställe på värdskolan)
- av centrumstyrelsen fastställd verksamhetsplan och budget för innevarande bokföringsår
- avtal upprättat mellan centrets parter

Centra vid KTH skall ha tyngdpunkten av verksamheten förlagd till KTH och organisatoriskt knytas till KTHs skolstruktur.

Centra lyder under myndigheten och styrs av de lagar och regler som styr myndighetens verksamhet. Detta innebär att centret skall iaktta de administrativa föreskrifter och riktlinjer som gäller för verksamhet vid KTH och i övrigt följa de avtal som tecknas i anslutning till bildandet.

2.2 Beslut om bildande

Beslut om inrättande av ett centrum samt avtal för reglering av centrets finansiering och verksamhet tecknas av rektor efter samråd med berörd skolchef.

Vid beslut skall föreliggande följande:

- Ett skriftligt visionsdokument där syfte och mål för centret klargörs.
- Bekräftelse från Vårdskolan att den accepterar ansvar för ekonomiska och administrativa rutiner
- Rimligt säkerställd extern finansiering
- Klarlagda krav om medfinansiering från KTH
- Förslag till avtal för reglering av centrets finansiering och verksamhet, framtaget i samråd med berörda intressenter
- Förslag till styrelse framtagen i samråd med berörda intressenter
- Verksamhetsplan och budget för första verksamhetsåret godkänd av aktuell skolas skolchef.
- Tidpunkt då centret skall upplösas alternativt då beslut om en eventuell förlängning av centret skall fattas.

Rektor utser i samband med beslut om bildande centrets styrelse, undantaget när finansiärer ställer särskilda krav om att centret skall ha en partstämman som formellt utser styrelsen. Rektor ska i det senare fallet bekräfta partstämman beslut. Rektor utser i samband med beslut om bildande även föreståndare. Styrelsen fastställer verksamhetsplan och budget vid sitt första sammanträde.

Avtal för reglering av centrets finansiering och verksamhet skall normalt vara undertecknat av berörda parter inom två månader efter rektors beslut om bildande. Avtal rörande centrets löpande verksamhet i övrigt tecknas i enlighet med avsnitt 3.3.

Avtal och verksamhetsplan skall baseras på nedanstående riktlinjer.

2.3 Styrelse, föreståndare och hemvist

Ett centrum vid KTH skall ledas av en styrelse och en verkställande föreståndare

Styrelsen

Styrelsen utses av rektor efter samråd med berörda intressenter, undantaget när centrets partstämman formellt utser styrelsen.

Styrelsen skall normalt bestå till minst hälften av externa ledamöter. Styrelsen är beslutför när minst hälften av ledamöterna är närvarande. Beslut fattas med minst enkel majoritet och i övrigt i enlighet med avtal. Vid lika röstetal har ordförande utslagsröst.

Styrelsen fastställer plan och budget för verksamheten samt ansvarar för att avtalad rapportering sker och att årsredovisning upprättas.

Styrelsen skall i de fall då så avtalats med externa parter fatta formella beslut om varje projekt inom centret innan projektet påbörjas.

Föreståndaren

Föreståndaren utses av rektor på förslag av parterna.

Föreståndaren ansvarar för att verksamheten följer de administrativa föreskrifter och riktlinjer som gäller vid KTH.

Föreståndaren disponerar medel samt har ansvar för förvaltningen och för organisationen av centret, i enlighet med av centrets styrelse fastställd plan och budget för verksamheten.

Då föreståndaren är anställd vid KTH har föreståndaren ekonomisk attesträtt för centrat. Är föreståndaren ej anställd på KTH-, skall ekonomisk attest ske av skolchef eller den som skolchefen delegerar detta till.

Centrets organisatoriska hemvist och ekonomi

Ett centrum vid KTH skall organisatoriskt tillhöra en skola vid KTH.

Skolan tillhandahåller lokaler samt administrativt stöd och service i den omfattning och på de villkor som överenskommits mellan centret och skolan. Skolan skall därvid tillämpa självkostnadsprincipen. Skriftligt avtal skall upprättas mellan berörd skola och centret.

Centret skall utgöra en egen resultatenhet inom skolan. Centret skall utforma sin ekonomiska redovisning så att centret får en från KTHs övriga verksamhet särskiljbar redovisning.

Centret skall årligen upprätta verksamhetsplan, bemanningsplan och budget. Centret skall också i period- och årsbokslut upprätta resultat- och balansräkning samt verksamhetsberättelse.

Föreståndaren har ansvar för att en ändamålsenlig kontoplan upprättas och att den löpande redovisningen sker enligt gällande regler. Centret skall för detta ändamål ha ett unikt kostnadsställe.

Anläggningstillgångar i centrets verksamhet, som inte tillhör extern organisation, redovisas av centret. Kostnader för dessas nyttjande, såsom avskrivningar, skall alltid redovisas av centret.

Centrets föreståndare skall underrätta skolchefen vid större förändringar i centrets verksamhet eller ekonomiska förutsättningar. Uppkommer ekonomiska eller administrativa förhållanden som inte ligger i linje med gällande verksamhetsplan, budget eller övriga föreskrifter, skall i första hand frågan söka lösas i samförstånd mellan centret och skolan. Går inte detta skall skolchefen föra frågan till rektor.

Avtal

Centrets verksamhet och finansiering regleras av ett finansierings- eller huvudavtal med den/de huvudsakliga finansiärerna. De i centret deltagande parternas åtaganden, rättigheter och skyldigheter regleras normalt genom ett konsortialavtal mellan parterna.

Avtal rörande partsfrågor och huvudfinansiering för centret tecknas av Rektor.

Avtal rörande centrets övriga löpande verksamhet - innefattande frågor om särskilda projektavtal, resultatutnyttjande m.m. - tecknas av berörd skolchef eller av föreståndaren på delegation från berörd skolchef.

Personal

Personer som är verksamma vid centret och som inte har annan arbetsgivare skall vara anställda vid KTH. Beslut om anställning fattas av skolchefen på förslag av föreståndaren. Skolchefen kan delegera till föreståndaren att avgöra övriga personalfrågor.

Samverkansgrupp för centret är skolans samverkansgrupp.

Rätt till forskningsresultat som framkommer i centrets verksamhet regleras enligt avsnitt 2.5 nedan.

2.4 Särskilda villkor för verksamhet i centra

Samverkan i centra innebär ofta att särskilda krav ställs från finansiärer och industriintressenters sida vad gäller hanteringen av sekretess, publicering och rättigheter till forskningsresultat.

I den mån centrets huvud- och/eller konsortialavtal innehåller särskild reglering i dessa frågor

skall KTHs riktlinjer för forskning inom konsortier tillämpas.

Vad gäller forskarens rätt till sina forskningsresultat gäller för forskning inom centra som utgångspunkt Lärarundantaget. Om särskilda krav föreligger i centraavtalen som innebär inskränkningar i forskarens rätt skall deltagande forskare underteckna särskild Forskarförbindelse enligt KTHs mall.

2.5 Centras externa kommunikation

Centra vid KTH skall i sin kommunikation externt och övriga marknadsföring

- profilera sig som ett centrum verksamt vid KTH
- använda den grafiska profil som anges i särskilda föreskrifter vid KTH

2.6 Tvister

Tvister med externa parter avgörs enligt vad som stadgas i avtal för regleringen av centret i fråga. Tvister inom KTH avgörs av rektor.

2.7 Upplösning

I beslut om grundande skall anges den tidpunkt då centret skall upplösas alternativt då beslut om en eventuell förlängning av centret skall fattas. Före beslut om förlängning skall verksamheten utvärderas. Vid beslut om förlängning skall ny tidpunkt för beslut om ytterligare förlängning alternativt avslut anges.

Har ett pågående centrum av någon anledning inte haft aktiv verksamhet under en tid av mer än 6 månader eller helt upphört med sin verksamhet, skall centrets föreståndare anmäla detta till berörd skolchef samt rektor. Rektor kan därvid fatta beslut om att centret skall upplösas.

Vid särskilda omsändigheter kan rektor på eget initiativ upplösa ett centrum. Rektor skall i så fall först samråda med centrets föreståndare samt aktuell skolchef.

Vid upplösning av ett centrum skall all verksamhet upphöra, centrumnamnet avföras och dess kostnadsställe på KTH avslutas.
